

تنش‌های منطقه‌ای و دیپلماسی، بازار را به بازی گرفتند

چشم‌انداز پرتلاطم نفت

آخرین گزارش‌های بازار نفت نشان می‌دهد که ریسک‌های ژئوپلیتیکی در آب‌های منطقه، به ویژه خلیج فارس و تنگه هرمز، همچنان موتور محرک اصلی نوسانات قیمتی بوده‌اند. از توقیف شناورها و تحریم‌های آمریکا گرفته تا دیدارهای دیپلماتیک، هر کدام نقشی در بالا و پایین رفتن بهای طلای سیاه ایفا کردند.

پایگاه اطلاع رسانی دریا و نفت: در هفته گذشته بازار جهانی نفت تحت تاثیر تنش‌های نظامی و دیپلماتیک میان ایران و آمریکا در تنگه هرمز با نوسانات قابل توجهی مواجه شد. هر چند برخی سیگنال‌ها مانند عبور محدود نفتکش‌ها، تلاش برای مذاکره و اقدامات تنظیم‌کننده در عرضه مانع از جهش شدید قیمت‌ها شد، اما تشدید ریسک‌های ژئوپلیتیکی، توقیف نفتکش‌ها و محدودیت در تردد دریایی باعث شد قیمت‌ها در مجموع در مسیر افزایشی قرار بگیرند و نفت برنت بار دیگر از مرز ۱۰۰ دلار عبور کند.

در روز دوشنبه تنش در تنگه هرمز بالا گرفت و نفت برنت به ۹۶ دلار و نفت خام نیز به ۸۸ دلار رسید. کشتی کانتینربر توسکا با پرچم ایران پس از عبور از محاصره دریایی آمریکا مورد هدف قرار گرفت و متوقف شد. در پی این اقدام و نگرانی از پاسخ ایران به اقدام آمریکا مبنی بر هدف قراردادن این کشتی باری، قیمت نفت افزایش یافت و نگرانی بابت تشدید تنش‌ها شدت گرفت.

این در حالی است که همان‌روز، یک نفتکش خالی با پرچم ایران توانست از محاصره دریایی عبور کند و وارد آب‌های ایران شود. عبور نفتکش‌های خالی سیگنال مثبت به بازار می‌دهد و از جهش ناگهانی قیمت نفت جلوگیری می‌کند. همچنین، وزارت خزانه‌داری آمریکا مجوز لغو دوباره تحریم‌های نفتی روسیه را صادر کرد. بر اساس این مجوز تمام تحریم‌های مربوط به فروش نفت خام مرتبط با روسیه متوقف شد. همین موضوع نیز فشاری نزولی بر بازار نفت وارد می‌کند و مانع از انفجار قیمت‌ها می‌شود. این دو اقدام در کنار هم نشان می‌دهد که آمریکا در تلاش است تا بازار نفت با شوک ناگهانی مواجه نشود.

روز سه‌شنبه آخرین روز از مهلت دو هفته‌ای اعلام‌شده برای آتش‌بس ایران و آمریکا بود و در این روز بازارها تحت تاثیر ساعات پایانی آتش‌بس قرار داشتند. قیمت نفت برنت با کاهش بیش از یک درصد به قیمت حدود ۹۴ دلار و قیمت نفت خام با افت ۱.۵ درصدی به ۸۶ دلار رسید. آن‌طور که رویترز مدعی شده، قیمت نفت در روز سه‌شنبه با توجه به انتظار برگزاری مذاکرات بین ایران و آمریکا در این هفته و افزایش جریان عرضه از خاورمیانه، کاهش یافته است.

کنترل تنگه هرمز توسط ایران و محاصره دریایی ایران توسط آمریکا در این روز همچنان ادامه داشت و چشم‌اندازی از عقب‌نشینی طرفین دیده نمی‌شود. با این حال، به نظر می‌رسد که بازار نفت همچنان سناریو بدتر شدن وضعیت را پیش‌بینی نمی‌کند و در فضایی پرابهام، در مسیری نزولی قرار گرفت.

قیمت نفت فضایی مبهم پیرامون تداوم آتش‌بس را تجربه کرد. با این حال، با توجه به تمدید آتش‌بس توسط رئیس‌جمهوری آمریکا قیمت نفت افزایش چشم‌گیری پیدا نکرد. قیمت نفت برنت به ۹۸ دلار و قیمت نفت خام نیز به ۸۹ دلار رسید. همچنین نیروهای آمریکا اعلام کردند که در یک عملیات شبانه، اقدام به بازرسی، اعمال محدودیت دریایی و توقیف نفتکش بدون تابعیت Tifani کرده‌اند که پیش‌تر در فهرست تحریم‌های آمریکا قرار داشت.

خبرگزاری آسوشیتدپرس نیز در گزارشی اعلام کرد چندین محموله نفتی ایران طی روزهای اخیر موفق به عبور از محدوده تحت نظارت نیروهای آمریکایی شده‌اند. دست‌کم چند نفتکش حامل نفت خام ایران در این بازه زمانی از خلیج فارس خارج شده‌اند که مجموع بار آن‌ها به رقمی بیش از ۱۰ میلیون بشکه می‌رسد. البته این ارقام به معنای تحویل نهایی همه محموله‌ها به مشتریان نیست، چراکه در برخی موارد، مسیر نهایی نفتکش‌ها یا وضعیت تخلیه آنها به‌طور دقیق قابل تایید نیست.

بهای معاملات آتی نفت برنت با افزایش ۱.۴ درصدی به ۱۰۳.۳۸ دلار در هر بشکه رسید. این در حالی است که روز چهارشنبه برای نخستین بار در بیش از دو هفته گذشته، قیمت آن بالای ۱۰۰ دلار بسته شده بود. همچنین نفت خام وست‌نگراس اینترمدیت با افزایش ۱.۵ درصدی به ۹۴.۳۶ دلار رسید.

آن‌طور که رویترز مدعی شد، این رشد در پی متوقف شدن مذاکرات صلح میان ایران و ایالات متحده و تداوم محدودیت‌ها بر تجارت از طریق تنگه هرمز رخ داده است. وزارت جنگ آمریکا در اطلاعیه‌ای مدعی شد که نیروهای این کشور روز گذشته در اقیانوس هند یک کشتی تحریم‌شده که در حال حمل نفت از ایران بود را توقیف کردند.

توقیف نفتکش‌ها، به کاهش فوری عرضه جهانی، افزایش ریسک حمل‌ونقل، رشد هزینه بیمه و کرایه حمل و نااطمینانی از پایداری تامین انرژی به دلیل نبود اطمینان از رسیدن به مقصد، منجر می‌شود و همین عوامل، بر رشد قیمت نفت اثر گذاشته‌اند. همچنین، جدیدترین آمار از عبور و مرور کشتی‌ها در تنگه هرمز در ۲۴ ساعت گذشته نشان از تردد بسیار محدود در این آبراهه خبر می‌دهد. وبگاه تخصصی حمل‌ونقل دریایی لویدر لیست گزارش داد که از روز گذشته تا صبح روز پنجشنبه تنها ۷ کشتی از تنگه هرمز عبور کرده‌اند که ۶ مورد آن مربوط به تجارت ایران بوده است.

قیمت نفت برنت با ۰.۴۴ درصد رشد به ۱۰۵.۵۳ دلار در هر بشکه رسیده است. قیمت نفت وست‌تگزاس اینترمدیت نیز با افزایش محدود ۰.۱۴ درصدی ۹۵.۹۸ دلار است. افزایش قیمت نفت در این روز به طور عمده تحت تاثیر شنیدن صدای پدافند در نقاطی از تهران بود. در شامگاه پنج‌شنبه صدای پدافند در نقاطی از غرب، شرق و مرکز تهران به گوش رسید و پس از آن قیمت نفت به دنبال نگرانی از شروع دوباره جنگ، افزایشی شد.

با این حال، آمریکا و اسرائیل انجام عملیات در تهران را انکار کردند و همین موضوع دوباره قیمت نفت را کاهشی کرد. همچنین در این روز داده‌های تانکرترکرز نشان داد که ۹ نفتکش ایرانی در بندر چابهار شناسایی شده‌اند. آمریکا نیز همچنان بر تداوم محاصره دریایی تاکید دارد.

قیمت نفت برنت به حدود ۱۰۴ دلار در هر بشکه رسید. قیمت نفت وست‌تگزاس اینترمدیت نیز به قیمت ۹۴.۴۰ دلار معامله شد. در این روز سفر عباس عراقچی، وزیر امور خارجه ایران، به اسلام‌آباد، پایتخت پاکستان، حتمی شد و از سوی دیگر جرد کوشنر و استیو ویتکاف نیز همراه با هیئت آمریکایی به اسلام‌آباد سفر کردند. با توجه به این خبرها و امید به ادامه روند دیپلماتیک و مذاکره ایران و آمریکا، قیمت نفت روند نزولی را تجربه کرد.

از سوی دیگر، وزارت خزانهداری آمریکا موج جدیدی از تحریم‌ها علیه ایران را آغاز کرد. آمریکا حدود ۴۰ شرکت کشتیرانی و کشتی مرتبط با ناوگان سایه ایران را تحریم کرد. همچنین یک پالایشگاه چینی که واشینگتن آن را یکی از خریداران بزرگ نفت ایران معرفی کرده نیز تحریم شده است. آن طور که بلومبرگ گزارش داده، سطح تولید نفت در کشورهای منطقه به‌طور چشمگیری کاهش یافته است. بر اساس این ارزیابی، مجموع تولید نفت در خلیج فارس اکنون حدود ۵۷ درصد کمتر از سطح پیش از آغاز درگیری‌ها با ایران برآورد می‌شود. این موضوع به پر شدن مخازن، کاهش تولید نفت و افت فشار چاه‌های نفت منجر می‌شود.

در مجموع، بازار نفت در این هفته بیش از هر عامل دیگری تحت تاثیر ریسک‌های ژئوپلیتیکی در خلیج فارس و تنگه هرمز قرار داشت. هرچند نشانه‌هایی از تلاش برای مدیریت عرضه و جلوگیری از شوک شدید قیمتی مشاهده شد، اما توقیف نفتکش‌ها، محدودیت در تردد دریایی و توقف مقطعی مذاکرات باعث شد نگرانی‌ها درباره امنیت عرضه نفت افزایش یابد و قیمت‌ها در پایان هفته در سطوح بالاتر نسبت به ابتدای هفته تثبیت شوند. گرچه امید به مسیرهای دیپلماتیک تا حدی از شدت رشد قیمت‌ها کاست، اما تداوم نااطمینانی در منطقه همچنان به عنوان مهم‌ترین عامل تعیین‌کننده روند بازار نفت باقی مانده است.